

VĂN HÓA DÂN GIAN

Tạp chí chuyên ngành nghiên cứu văn hóa

VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tổng biên tập:

GS.TS. LÊ HỒNG LÝ

Phó Tổng biên tập:

TS. ĐÀO THẾ ĐỨC

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ

27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội

ĐT: 04.39783212

Fax: 04.39725903

Email: tcvhgd@gmail.com

MỤC LỤC

SỐ 1 (169) - 2017

Trang

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

ĐỖ LAN PHƯƠNG

Làm mới hội làng hiện nay (cứ liệu từ Thổ Hà, 3

PHAN THUẬN THẢO

Quả Cảm và Bạch Nao.....

TRẦN ĐỨC TÙNG

Tâm thức về biển trong Hò Bả trao

ở Nam Trung Bộ.....10

SƠN NGỌC HOÀNG

Hát ả đào: Nghệ thuật cung đình

hay diễn xướng dân gian?.....17

NGUYỄN ĐỖ HIỆP

Một số đặc điểm của nhạc lễ dân gian Khmer

ở Sóc Trăng.....26

KIỀU TRUNG SƠN

Nghề hát văn hầu đồng trong đời sống

xã hội hiện đại.....36

HỒ THỊ VIỆT YẾN

Vấn đề trao truyền sử thi Ê Đê hiện nay.....40

TRẦN VĂN NHÀN

Dân ca ví, giặm xú Nghệ sau vinh danh của UNESCO.....46

LÂM MINH CHÂU

Bản địa hóa Đức Maria tại Việt Nam (qua khảo sát

làng đạo Quy Chính, xã Vân Diên, huyện Nam Đàm,

tỉnh Nghệ An).....51

TRẦN DŨNG

Tiến hóa luận, tương đối luận và phát triển bền vững

(trường hợp kinh tế nông nghiệp của người Thái

ở Tây Bắc Việt Nam).....56

TƯ LIỆU VĂN HÓA

PHẠM VĂN LỢI

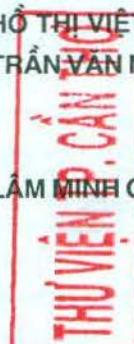
Biến đổi trong hôn nhân của người Ra Giai

ở Khánh Vĩnh, Khánh Hòa.....64

Văn hóa sinh kế và phát triển: nguy cơ nghèo

đa chiều ở các cộng đồng người Thái tái định cư

thủy điện Sơn La.....70

VĂN HÓA DÂN GIAN

Tạp chí chuyên ngành nghiên cứu văn hóa

VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tổng biên tập:

GS.TS. LÊ HỒNG LÝ

Phó Tổng biên tập:

TS. ĐÀO THẾ ĐỨC

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ

27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội

ĐT: 04.39783212

Fax: 04.39725903

Email: tcvhdg@gmail.com

MỤC LỤC SỐ 2 (170) - 2017

Trang

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Để di sản văn hóa phát triển bền vững - nhìn từ một số lễ hội "phản cảm".....	3
Những đánh giá về lễ hội trước Đổi mới.....	8
Tại sao chỉ có phụ nữ Thái Mai Châu tham gia <i>kành loóng</i> ?.....	14
Vai trò của Nhà nước và cộng đồng trong bảo vệ di sản văn hóa hát Xoan ở Phú Thọ.....	20
Biểu tượng con thuyền và dấu ấn sông nước trong kiến trúc đình làng Bắc Bộ Việt Nam.....	29
Địa danh dân gian ở tỉnh Vĩnh Long.....	35
Sinh kế trồng cây của người Khmer ở xã Ngọc Biên, huyện Trà Cú, tỉnh Trà Vinh.....	43
Nghiên cứu về xung đột văn hóa trong văn học: một số vấn đề lý thuyết và thực tiễn.....	52

TƯ LIỆU VĂN HÓA

Biểu tượng văn hóa trầu cau từ ca dao đến thơ hiện đại.....	60
Tính bản địa và quốc tế trong nghệ thuật Manga hiện đại Nhật Bản.....	65
Giai thoại về thủy danh ở miền Tây Nam Bộ - nhìn từ góc độ văn hóa dân gian.....	72

LÊ HỒNG LÝ

LẠI THỊ HẢI BÌNH
NGUYỄN DUY THỊNH

NGUYỄN ĐẮC THỦY

ĐẶNG THỊ PHONG LAN

NGÔ THỊ THANH
PHAN ANH TÚ

HỒ THỊ GIANG

HOÀNG SĨ NGUYỄN

HẠ THỊ LAN PHI

TRẦN MINH THƯƠNG

VĂN HÓA DÂN GIAN

Tạp chí chuyên ngành nghiên cứu văn hóa

VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tổng biên tập:

GS.TS. LÊ HỒNG LÝ

Phó Tổng biên tập:

TS. ĐÀO THẾ ĐỨC

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ

27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội

ĐT: 04.39783212

Fax: 04.39725903

Email: tcvhgd@gmail.com

MỤC LỤC

SỐ 3 (171) - 2017

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Trang

HỒ THỊ THANH NGA

Di dân, nguồn tiền gửi và sự biến đổi vai trò giới
truyền thống trong gia đình nông thôn tại xã Đông Ninh,
huyện Đông Sơn, Thanh Hóa.....3

NGUYỄN THỊ TÂM HẠNH

Vai trò của thiết chế gia tộc trong việc thực hiện chương trình
xây dựng nông thôn mới ở Thùa Thiên Huế hiện nay.....16

VŨ HOÀNG HIẾU
NGUYỄN QUANG TUỆ

Tự sự đồng tính trong văn học nghệ thuật Việt Nam đương đại....24
Tìm hiểu cách sáng tạo và lưu truyền sử thi
của người Ba Na.....35

NGUYỄN VIỆT HÙNG

Biển trong tâm thức dân gian Đông Nam Á
(nghiên cứu qua thần thoại, truyền thuyết).....43

TRẦN THỊ ÁNH NGUYỆT -
LÊ VĂN THẮNG

Cảm hứng miền sông biển trong dân ca xứ Quảng
từ góc nhìn phê bình sinh thái.....50

NGUYỄN THỊ YÊN

Sự kết nối giữa truyền thống và hiện đại trên phương diện
thang âm - điệu thức của ca khúc thiếu nhi Việt Nam
từ 1945 - 1975.....59

TƯ LIỆU VĂN HÓA

NGUYỄN THỊ YÊN

Tìm hiểu sự tích giáng sinh lần thứ ba của mỗ Liễu
ở xã Hà Châu, huyện Hà Trung, tỉnh Thanh Hóa.....64

NGUYỄN THỊ THANH LOAN

Hành hương Phật giáo - Hiện tượng văn hóa
trong xã hội đương đại.....71

LÀI THỊ VÂN

Nghi lễ tang ma của người Tày ở xã Đăk D'rông,
huyện Cư Jút, tỉnh Đăk Nông.....75

TIN TỨC

• Lễ công bố và trao quyết định bổ nhiệm Viện trưởng Viện Nghiên cứu văn hóa

nhiệm kỳ 2017 - 2022.....80

• Tọa đàm khoa học "Văn hóa vỉa hè từ góc nhìn đa chiều".....80

• Nghiệm thu chính thức ba đề tài cấp Bộ của Viện Nghiên cứu văn hóa.....80

VĂN HÓA DÂN GIAN

Tạp chí chuyên ngành nghiên cứu văn hóa

VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tổng biên tập: GS.TS. LÊ HỒNG LÝ
Phó Tổng biên tập: TS. ĐÀO THẾ ĐỨC

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ

27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội
ĐT: 04.39783212
Fax: 04.39725903
Email: tcvhgd@gmail.com

MỤC LỤC SỐ 4 (172) - 2017

Trang

Nghiên cứu - Trao đổi

ĐINH ĐỨC TIẾN

- Ông Hoàng Mười: từ nhiên thần đến nhân vật lịch sử
dưới góc nhìn địa văn hóa.....3

CHU XUÂN GIAO

- Nội dung của bộ Tam Phủ trong tư liệu phương Tây
và tư liệu quốc ngữ thời kỳ sớm.....14

NGUYỄN VĂN BÁCH -
HOÀNG MINH HIẾU

- Hình tượng Chúa Then trong sự giao lưu văn hóa
Tày, Nùng - Việt.....23

TRIỆU QUANG MINH -
NGUYỄN HỮU THỤ

- Triết lý âm dương trong tín ngưỡng thờ Mẫu
của người Việt.....29

BÙI THỊ NGỌC PHƯƠNG
PHAN THỊ HIỀN THỦ

- Lễ vía Bà Chúa Xứ núi Sam và vấn đề phát triển du lịch.....34

NGUYỄN XUÂN BẮC

- Du lịch văn hóa tộc người miền núi và tính chủ động
của cộng đồng địa phương.....42

NGUYỄN TÙNG
NGÔ THANH HẢI

- Brô trong đời sống người Ê Đê ở Tây Nguyên.....50

LƯƠNG THẾ ANH

Tư liệu văn hóa

NGUYỄN THỊ NGUYỆT MINH

- Tìm hiểu Claude Lévi-Strauss.....58

- Kiểu nhân vật nhà sư và lối sống "tùy duyên"
trong tiểu thuyết lịch sử của Nguyễn Xuân Khánh.....65

- Sự hình thành và lưu truyền truyện kể dân gian
về thần Độc Cước.....70

- Điểm sách.....77

Tin tức

- Lễ công bố và trao quyết định bổ nhiệm Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu văn hóa
nhiệm kỳ 2017 - 2022.....80
- Tọa đàm giao lưu văn hóa Đài - Việt.....80
- Thư mời tham gia viết bài Hội nghị Thông báo văn hóa năm 2017.....80

VĂN HÓA DÂN GIAN

Tạp chí chuyên ngành nghiên cứu văn hóa

VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tổng biên tập: GS.TS. LÊ HỒNG LÝ

Phó Tổng biên tập: TS. ĐÀO THẾ ĐỨC

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ

27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội

ĐT: 04.39783212

Fax: 04.39725903

Email: tcvhgd@gmail.com

MỤC LỤC

SỐ 5 (173) - 2017

Trang

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

A TUẤN

Biến đổi trong tín ngưỡng truyền thống

của người Xơ Teng.....3

ĐỖ THỊ THU HÀ

Trạng thái ngưỡng và câu chuyện vào nghề

của một thầy mo Thái.....13

PHAN QUỐC ANH

Tín ngưỡng dân gian của người Chăm Ahier

ở Ninh Thuận.....22

NGUYỄN HUY BÌNH

Biểu tượng lúa trong thần thoại và nghi lễ

của các dân tộc thiểu số ở Việt Nam.....29

NGUYỄN GIÁO

Ứng xử của người vợ dối với người chồng ở một làng buôn:

tín niệm và sự tìm kiếm điểm cân bằng giới.....34

ĐINH VIỆT HÀ

Văn hóa giải trí của giới trẻ Việt Nam trong bối cảnh

toàn cầu hóa.....41

NGUYỄN HỒNG MAI

Sự biến đổi của văn hóa gia đình Việt Nam

qua hình ảnh ngôi nhà.....51

TƯ LIỆU VĂN HÓA

Tim hiểu Claude Lévi-Strauss.....56

Tri thức về voi của người Mnông ở huyện Lắk.....63

Biểu tượng con gà trống trong tang ca người Dao Tuyễn.....72

TIN TỨC

• Hội thảo Văn hóa biển Trung Bộ trong xã hội đương đại.....78

THỦ TÙNG
TRUNG TÂM
NGHỀ
VĂN HÓA

VĂN HÓA DÂN GIAN

Tạp chí chuyên ngành nghiên cứu văn hóa

VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

Tổng biên tập: GS.TS. LÊ HỒNG LÝ
Phó Tổng biên tập: TS. ĐÀO THẾ ĐỨC

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ

27 Trần Xuân Soạn - Hà Nội
ĐT: 04.39783212
Fax: 04.39725903
Email: tcvhdg@gmail.com

MỤC LỤC SỐ 6 (174) - 2017

Trang

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

PHẠM QUỲNH PHƯƠNG
LÝ TÙNG HIẾU

Phong trào LGBT Việt Nam từ góc nhìn kiến tạo bản sắc.....3

VŨ TÚ QUỲNH
NGUYỄN KHẮC KHANH

Văn hóa giao tiếp của người Việt

dưới góc nhìn văn hóa.....11

NGUYỄN VĂN THẮNG

Biếm họa giao thông từ góc nhìn văn hóa.....18

NGUYỄN XUÂN KÍNH
NGUYỄN HUY PHÒNG

Văn hóa đọc của giới trẻ Việt Nam

trong bối cảnh toàn cầu hóa.....24

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG CHÂM

Tri thức bản địa trong phát triển bền vững

nông thôn Việt Nam hiện nay.....30

NGUYỄN THỊ HIỀN

Trở lại câu chuyện người Việt cổ có sử thi hay không?.....39

TRẦN VĂN TUÂN

Di sản sử thi Tây Nguyên trước những thách thức

của bối cảnh đương đại.....46

TRẦN THỊ VÂN NƯỚNG

Thực hành hát Xoan từ khi được UNESCO ghi danh

BÙI VĂN THÀNH

và những vấn đề đặt ra.....52

TƯ LIỆU VĂN HÓA

Phân cấp quản lý trong lĩnh vực di sản văn hóa

phi vật thể ở Việt Nam.....60

Lễ hội Ok - Om - Bok của người Khmer Trà Vinh:

truyền thống và biến đổi.....67

Có hay không sự khác biệt về bộ não của nữ và nam?.....72

Sơ đồ luân vũ - một cách hiểu khác về sa bàn đá

ở đền Hùng.....76

TIN TỨC

• Hội nghị Thông báo văn hóa 2017.....80

• Viện Nghiên cứu văn hóa tiếp đoàn lãnh đạo Viện Nghiên cứu văn hóa Lào.....80